

Kære Medietilsynet

Den 30. oktober sidste år søgte jeg, Johanne Louise Sandmark, om midler til at lave en reportage med arbejdstitlen ”Ask for October – fra Urørt til Europa”.

Jeg blev tildelt 80.000 kroner i støtte. Pengene skulle bruges til at følge de norske *Urørt*-finalister, Ask for October, på deres første Europaturné. I ansøgningen lovede jeg dybdegående interviews, lydoptagelser, artikler til nettet og billeder. Jeg skrev, at jeg ville vise, hvordan en turné er meget mere end bare musik, og at den bedste måde at gøre det på var at være en flue på væggen fra start til slut. Jeg skrev, at projektet ville ”afdække, hvordan det er at være musiker på den store gennembrudsturné”. Jeg ville skildre det, som opstår mellem musiker og fan i løbet af en koncert. Hvordan det er at leve af, for og *med* kunst. Jeg skrev, at jeg ville vise, hvordan transporten mellem de forskellige venues ville være et smukt billede på selve livet. Jeg skrev, at den flermediale virkelighed ville komme til sin ret.

Det var bare tomme ord. Jeg løj.

Sandheden er, at jeg ikke har noget at præsentere. I hvert fald ikke noget af det, jeg lovede jer. I virkeligheden havde jeg ingen planer om at tage billeder, skrive artikler eller lave radioindslag om Ask for October. Jeg var nødt til at

tage med på turnéen, og jeg havde brug for pengene for at kunne gøre det. Jeg tog med Ask for October til Tyskland, Holland, Frankrig og England. Jeg så koncerter og fester, hoteller og restauranter. Jeg så hylende fans og grædende musikere. Jeg så gryende kærlighed og vaklende venskaber, angstanfald og eufori. Jeg tog noter hver dag, men aldrig for at lave en reportage. Jeg ved, at jeg skylder jer at vise artikler, billeder og lydoptagelser for ikke at tale om et rigtigt regnskab. Jeg har ingen af delene. Men jeg har heller ikke 80.000 kroner at betale tilbage.

Det her er ikke en rar historie, og hvis jeg havde været i stand til at tage det, der er sket, og indføre det i skemaerne på jeres hjemmeside på en kort og letforståelig måde, så ville jeg gøre det – men det kan jeg ikke. Måske burde jeg give jer en *trigger warning*. Jeg ved jo ikke, hvem I er, eller hvad I har oplevet, og statistisk set er det vel ikke usandsynligt, at det her bliver læst af nogen, som får brug for at holde pauser af og til. I så fald vil jeg undskylde på forhånd og anbefale at prøve at gøre noget rart.

Gå en tur, hør musik, ring til en eller anden, find videoer af oddere og se dem med lyd på.

Men så håber jeg, at I kommer tilbage, for jeg skriver ikke det her for sjovs skyld, eller fordi der ikke er noget godt at se i TV. Det er der jo. En masse godt. Men her er jeg, og sådan her brugte jeg pengene.

*

Det første, I skal vide, er, at min lillesøster er Aina Marie Sandmark, bedre kendt som AiMaSa. Det vil vise sig meget relevant for historien – jeg skriver det ikke bare, for

at I skal vide, at jeg har en kendis i familien. Noget siger mig, at I er ret ligeglade med den slags i Medietilsynet.

Aina og jeg var meget nære engang. Der er kun to år mellem os, og hun var min allerbedste ven indtil det med *Norske Talenter*. Hun var 15, da hun kom i finalen som ”hele Norges violinvidunder”, og lige efter startede hun bloggen ”Noter fra en hverdag”. Som månederne gik, postede hun færre og færre violinvideoer og flere og flere outfitbilleder, og snart omdøbte hun bloggen til ”AiMaSa” og blev den influencer, som hele Norge elsker at hade. Jeg var utrolig skuffet over hende og lod det nok skinne for meget igennem. Hun var til gengæld heller ikke særlig sød over for mig. Hendes fornærmelser var ikke specielt kreative, men de ramte plet. ”Du prøver for sindssygt at virke klog, fordi du ved, at du er nødt til at kompensere for, at du ikke er særlig pæn.” Den slags ting. Da vores skænderier var værst, gik jeg i 3. g og var med min kontaktlærers ord ”en sød og rar pige, men det kan også blive for meget.” Jeg arbejdede mig halvt ihjel for at få gode karakterer i alle fag. Jeg samlede på håndtegnede kort, både de gamle historiske slags og dem fra sci-fi- og fantasyuniverser (det gør jeg stadig). Når jeg var til fest og blev for fuld, insisterede jeg på at tale noget, jeg troede var fransk, og hævdede, at det faldt mig mere naturligt end norsk (det gør jeg ikke længere). Jeg stod nok i ret stor kontrast til Aina, som optrådte på flere og flere billeder på forskellige sociale medier med hashtags som ”inspo” og ”fitspo”, og som altid vidste, hvad der var cool at sige. Desuden ligner Aina en lille blond Kardashian/Jenner, mens jeg altid har mindet mere om hende den høje, kejtede pige i en highschool-film, før hun har fået sin makeover. Jeg er ikke ligefrem *frastø-*

dende. Men jeg er afgjort ikke en Aina.

Og det fortæller jeg ikke for at prøve at få sympati eller noget. Det er bare sådan, det er. Sådan det var. Det accepterede jeg ret tidligt. Men det betyder jo ikke, at jeg brød mig om at blive mindet om kontrasten hver eneste dag af folk, som undrede sig over, om det virkelig var sandt, at jeg var storesøster til hende influenceren, der gik i 1. g på musiklinjen. Jeg var heller ikke specielt glad for, at min egentlig ret kloge lillesøster fremstillede sig selv som en klaphat for at få flere klik, eller at drengene i klassen sad og kiggede på undertøjsbilleder af hende i norsktimerne. (Og så i *norsktimerne*! Som jeg *elskede*!) Hendes aktiviteter på de sociale medier skabte dårlig stemning. Vi gled fra hinanden.

Aina har siden Ask for Octobers spæde start på Soundcloud været deres decideret største fan. Sandsynligvis er det takket være hende, at de i det hele taget kom til finalen i *Urørt*. Hun går på musiklinjen i gymnasiet, og til en terminsprøve sidste år lavede hun et cover af et af deres numre – ”Spinning in and out of dreams” – som hun derefter lagde ud på nettet. Man skulle ikke tro, at et strygercover af et i udgangspunktet temmelig tamt indienummer ville få så mange visninger, men det gjorde det altså. Så hun fortsatte. Hun lavede covers af alle deres numre. Hun spillede violin og sang, ofte letpåklædt og med meget sminke, og hun sørgede altid for at give sin følgere links til Ask for Octobers originalindspilninger. Hendes følgere er skræmmende trofaste og dedikerede, og snart var Ask for October – eller AfO, som de ofte kaldes – det absolut mest spillede band på *Urørt*.

Det skal også nævnes, at musikken i sig selv ikke var den eneste grund til, at Aina blev fanatisk optaget af AfO. Hun blev nemlig voldsomt afstandsforelsket i guitaristen, Torjus Vigstad. ”Årets Artist” ifølge en afstemning på et af Ainas yndlingssites. Og Aina, som har været ”Årets Influencer” to år i træk, tænkte vel, at de to ville forstå hinanden og komme godt ud af det – så da jeg kom hjem fra universitetet i efterårsferien, blev jeg egentlig ikke specielt overrasket over at høre, at hun havde været i kontakt med ham. Aina får stort set alt det, hun peger på i denne verden. Her, ved begyndelsen af efterårsferien sidste år, sætter historien i gang.

OSLO

12. september

MOR OG AINA HENTEDE MIG på stationen. Aina trænede til kørekortet. Jeg forsøgte at spøge med, at jeg kun turde køre med Aina, hvis jeg fik hjelm på, men Aina fattede ikke, at det bare var venskabeligt drilleri og blev sur. Mor prøvede at gribe ind og redde stemningen.

Hun syntes, jeg skulle sige tillykke til Aina. Jeg så på hende og vidste ikke, hvad hun talte om. Mor blev ærgerlig, for hun ville helst have, at Aina og jeg stadig var lige så tætte, som vi var engang.

Så Aina sagde: "Torjus fra Ask for October ringede til mig."

Hun talte med en dovenhed i stemmen, en tillagt livstræthed, som slet ikke klædte hende, som om det ikke var nogen big deal. Før hun blev kendis, ville hun have været i ekstase. Vi ville dekonstruere deres samtale i timevis. Gennemgå hvert eneste ord. Tolke og analysere, lede efter tegn på, at han kunne lide hende, som hun kunne lide ham.

"Vil du please se på vejen, når du kører," sagde jeg, for hun havde vendt sig mod bagsædet for at se min reaktion. Hun himlede med øjnene, men vendte i det mindste næsen fremad igen.

"Skal du ikke spørge, hvorfor han ringede?" spurgte mor.

"Jo da," sagde jeg. "Hvorfor ringede han?"

”Han vil have Aina med på deres Europaturné!”

”Mor ...!” sagde Aina.

”Det virkede ikke, som om du havde tænkt dig at sige det,” sagde mor. ”Og husk blinklyset, min ven.”

Jeg var forvirret. Det overraskede mig jo ikke, at Torjus tog kontakt, men jeg troede, det var for at spørge, om hun kunne være hans date til *P3 Guld* eller noget. Det med turnéen havde jeg ikke set komme.

”Hvorfor i alverden vil de slæbe rundt på *dig* gennem hele Europa?” sagde jeg. Jeg prøvede at smile til sidst for at dække mig ind og signalere, at formuleringen var humoristisk ment. Men for sent.

”Styr din jalousi, det er virkelig pinligt at høre på,” sagde Aina.

”Jeg er ikke jaloux,” sagde jeg. ”Tror du, jeg gider sidde i en lille møgbeskidt minibus med en flok teenagedrenge, som vil have mig til at promovere dem gratis?”

Aina fnyste. Så løftede hun sin højre hånd fra rattet og stak pegefingern i vejret.

”For det *første*,” sagde hun. ”De fleste i AfO er ældre end dig, og dem, der er yngre, har i modsætning til dig udrettet noget, så du skal faktisk bare holde din kæft, og for det *andet*,” (her røg hendes langefinger op ved siden af pegefingern, så hun holdt to dirrende fingre i vejret): ”Hvad mener du med at promovere dem gratis? Jeg skal ikke promovere dem!”

”Skal du ikke blogge? Lægge ting på Insta?”

”Jeg skal selvfølgelig spille violin! Og jeg skal synge!”

Jeg lo.

”Åh ja! Netop. De har garanteret taget dig med, fordi du er sådan en fabelagtig musiker. Ikke fordi du skaffer dem en masse gratis spaltepads. Sagde Torjus, at det

var hans idé? Var det ikke manageren, der syntes, det var smart?”

Men midt i rækken af det, som jeg stadig vil kalde fuldstændig legitime spørgsmål, hev mor rattet til sig, fordi Aina igen havde vendt sig for at skrigte af mig.

”SÅ ER DET GODT!” råbte mor. ”VI ENDER I GRØFTEN! Aina, nu kører du ind til siden, og så bytter vi plads, og jeg vil ikke høre et ord mere fra nogen af jer!”

Vi standsede i en buslomme, og Aina og mor byttede plads. Aina sendte mig vrede blikke i bakspejlet. ”Det var unødvendigt,” sagde mor. ”Johanne.”

Bare hvis jeg ikke havde fattet, hvem af os hun talte til.

Jeg havde glædet mig til at komme hjem. Til at se familien, spise fars madpandekager, sove i min egen seng, høre mors seneste anekdoter om den tossede due, som huserer på parkeringspladsen ved hendes arbejde. Men intet var, som det plejede derhjemme, for hjemmet var ikke et hjem længere, men en *influencercentral*, og der var jeg ikke en person, men en kulisse. En del af den baggrund, som AiMaSa poserede foran. Og knap nok det: Jeg blev med jævne mellemrum bedt om at flytte mig, så jeg ikke ødelagde billederne. Jeg havde været hjemme i cirka ti minutter, da jeg begyndte at glæde mig til at komme tilbage til alt det, jeg savnede: Tale, min roomie. Studiegruppen, som ofte mødtes fra morgen til aften og sjældent nåede at tale om pensum. ‘Samfundet’, som var det tætteste på Hogwarts, almindeligt dødelige nogensinde kommer. Alle de gode folk i ‘Studentermediernes’, som altid havde fundet på noget nyt og mærkeligt. Den fantastiske Trondheim by med alle dens muligheder. Der er ikke meget, der kan få dig til at sætte pris på dit liv som at tage en syvtimers togtur væk fra det.

13.-20. september

FERIEDAGENE FLØD SAMMEN. Mor og far hjalp Aina med at tage billeder. Mor og far var chauffører for Aina. Mor og far hjalp Aina med at sætte hylder op til de nye stiklinger, hun havde ”adopteret” fra andre influencere (”Our Green Babies” – et koncept, Aina havde opfundet for at skabe personligt engagement og *awareness* blandt følgerne til fordel for alt det, der spirer og gror, og på den måde redde planeten fra klimakrisen uden at behøve at reducere forbruget eller holde op med at købe tøj). Far gjorde rent som en vanvittig i huset og afbrød mig hele tiden i læsningen for at bede mig støvsuge eller pudse vinduer, og mor rødmede klædeligt, da hun åbnede døren for *God Kveld Norge* og deres kamerahold, som ville lave Hjemme Hos-reportage med AiMaSa. Kort opsummeret var det en uge med ”Aina er ikke bare superinfluencer, men også kunstner og musiker, og for resten er hun blevet veganer, så nu må alle andre tilpasse sig.”

Jeg kunne næsten ikke være i mig selv.

Lørdag aften sad hele familien – inklusive to sæt bedste-forældre – i stuen og så Aina på TV. Der var god stemning. Alle var stolte. Jeg fik ondt i maven af at smile hele tiden. Ja ja, så sad hun på skærmen og talte inderligt om, at ”klima er min hjertesag”, og ”jeg prøver at være et godt forbillede, samtidig med at jeg er åben om, at jeg ikke er perfekt”, men jeg var helt sikker på, at det bare var noget, hun sagde, fordi den slags var trendy. At hendes meninger var som en særlig moderigtig frisure: Noget, hun prøvede af og indsamlede komplimenter for, men som ville forsvinde, i samme øjeblik folk blev trætte af det.

Farmor rettede blikket fra Aina på skærmen til Aina i sofaen. Jeg holdt vejret. Farmor havde altid været min helt, og i al hemmelighed håbede jeg, at hun kunne gennemskue Aina, sådan som jeg gjorde. Men nej.

”Tænk, at jeg er så heldig, at jeg har fået sådan et talentfuldt, reflekteret barnebarn,” sagde hun.

Aina smilede beskedent.

”Alt det dumme, jeg sagde, har de klippet væk,” sagde hun. ”Jeg var faktisk meganervøs.”

Men det ville farmor ikke høre på, og et par minutter senere, da Aina spillede violin og sang, kiggede farmor på hende med varme i blikket:

”Du skal nok blive en stor kunstner ligesom din oldefar, Aina!”

At sammenligne nogen med oldefar var den største ære, farmor kunne vise nogen.

”Du må være meget stolt af din lillesøster,” sagde morfar. Jeg nikkede. Drak en stor slurk af min øl. Var en stolt storesøster.

Hele familien kom sent i seng den aften. Jeg kunne ikke sove. Jeg tænkte på det, farmor havde sagt, om at Aina ville blive en stor kunstner. Bare fordi hun tilfældigvis kunne spille violin og synge. Det var ikke min fejl, at jeg ikke kunne. Det var ikke, som om jeg ikke havde prøvet. Med en musiklærerfar var opvæksten fuld af stadig nye låneinstrumenter, stadig mere desperate forsøg. Men det gik bare ikke. Jeg kunne ikke. Jeg kunne høre i hovedet, hvordan det skulle være, men uanset hvor meget jeg øvede, nægtede musikken at komme rigtigt ud. Og så begyndte Aina med violinen, og det stod klart, at hun var et talent, selvom hun kun var seks år. Jeg indså, at jeg aldrig nogensinde kom til